

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se računajo po 8 nov. vrstice v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in insolate programa upravnistvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije so prste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je moč.

V Trstu 14. februvarja t. l.

Češko-nemška sprava je dovršeno delo. Le politički ignorant mogel bi trditi, da ta fakt od danes naprej ne bo vplival na nadaljni razvoj strank v tostranskej polovici države naše, da ne bo premenil konstelacije strank v državnem zboru in da ne bo uplival na taktiko osrednje vlade glede na razne, v monarhiji tej živče narode. Mogoče, da ostane pravo na strani naših optimistov; mogoče, da bo skrajna popustljivost in izvanredna koncilijanca, katero so kazali Staročehi pri dovršenih, zgodovinsko-imenitnih dunajskih konferencah, ublažila tudi nestrpnost in nasilno domišljavost naših Nemcev, ker so se mogli uprav sedaj prepričati o globlji npravi in miroljubnosti slovanskih plemen. — Mogoče, pravimo, toda mi se ne moremo pri vsej svojej dobri volji tega nadejati. Mi smo v tem pogledu nepoboljšljivi pesimisti. In kako bi ne bili? Nam so še v presvežem spominu vse one persekucije, katere se nam naši Nemci v v dobi od Hohenwarta do Taaffe-a poklanjali; spominjamo se še preživo one strasti, s katero so Nemci do najnovjših dni Taaffe-jevo vlado vsakokrat napadali, ako je vlada ta hotela vreči nam Slovanom le drobčinico raz begato obložene mize, pri kateri oblastno sede Nemci in Madjari — in morda tudi Poljaki. Morda se motimo. Ako je tako, pripoznali bodemo — kakor smo že jedenkrat rekli — prav radi svojo zmoto.

Ali pisava nemško-liberalnih listov podreti nam mora poslednjo nado. Črnilo na dognanej nemško-češki spravi se še ni dobro posušilo, in že so se začeli z vsemi štirimi upirati misli, da bi se zadovoljilo Slovane tudi po družih kronovinah; trde namreč, da le med jednakovrednimi strankami more se uvesti jednakopravnost. Tu imamo zopet tisto brutalno načelo, katero je posledica zamrlega pravočutja in iz tega izvirajoče gospodoželjnosti: načelo

superjornosti in inferijornosti narodov. S tem načelom prilomastila je takoj fanatična „Grazer Tagespost“. S tem načelom pobija ta list celo zahteve moravskih Čehov, kateri sestavljajo ogromno večino prebivalstva. In koliko nedoslednosti tiči v tem nemškem ravnanju! Neso li moravski Čehi tudi Čehi, kakor oni v kraljevini? Neso li moravski Čehi del češkega naroda? Celó v tem slučaju — ako namreč akceptujemo teorijo „Grazer Tagesposte“ — moramo priti, ako logično mislimo, do zaključka, da so moravski Čehi uprav toliko vredni, kakor Čehi v kraljevini, da jim gredo iste pravice, kakor onim.

„Grazer Tagespost“ piše: „Kakovo zmisel imela bi sprava na Češkem, ako bi se zajedno poostriili odošaji na Moravskem; ako bi prenašljiv mir, kateri vlada v tej deželi, moral zginiti, kakor sneg pred pomladanskim solncem. Ako bi se to hotelo, potem bodo Nemci prisiljeni bojevati se z najostrejšim orožjem in celo poprijetise „skrajnih sredstev“. Moravski Slovane so v obče zadovoljni in ako ima vlada dobre misli, ne sme na Moravskem etablirati „eine Czechenwirthschaft“.

Našim čitateljem menda zadostujejo te na nemško-nacionalnem vrtu natrgane cvetke. To je torej tisti nemški spravljeni duh! Z Čehi v kraljevini — dasi tudi tem na škodo — so se nekako pobotali, ker so se morali in pa, ker se nadejajo, da bodo tem lažje pestili druge Slovane. Pri sklepanju te pogodbe vodila jih je gospodoželjnost, ne pa miroljubnost, kateri motiv je bil merodajen tudi pri snovanju duvalizma. Uprav ista taktika, kakor takrat: ker ne moremo podjarmiti vseh, pa pobotajmo se z jednim delom.

In česa moremo mi Jugoslovani od te gospode pričakovati, ako celo moravski Čehi ne najdejo milosti pred njimi!

V neugodnem zmislu piše dunajskemu „Parlamentar“-ju tudi neki državni poslanec. Tudi on trdi, da se je položaj zasukal Nemcem na dobro.

„Stvar je taka-le: frakcije na desnici državnega zbora so sicer še vedno vladna stranka (vladna stranka v pravem zmislu prav za prav nikdar neso bile. Op. ured.) ali ta ni več brezpogojno potrebna.“

„Doba ministerskih naredeb in ordonanc je minula; odslej se ne bo moglo nič več zgoditi, ako temu ne pritrdi nemška levica, kajti vlada ne bo odslej nikake stvari započela brez nemške levice.“

„Posledica tega sporazumljenja je, da so sedaj Slovane parlamentarno v manjšini, dasi sestavljajo večino prebivalstva. Nemško levico bodo morali prositi, ako bodo hoteli, da se jim spolni kaka srčna želja.“

„Slovane v Moravskoj, Koroškej in Štajerskej se bodo morali vsled novega položaja pogajati z glavarji nemške levice; sicer ne dosežejo prav čisto nič. Za Slovane v Šleziji ni nikacega upanja, kajti tu so drugi vplivi odločilni, vsled katerih se ti Slovane ne smejo okrečiti, o čemer imamo avtentiška pojasnila.“

„Prevarili so se moravski, koroški in štajerski Slovane, nadejajoči se, da bodo češko-nemška sprava ugodno vplivala tudi na njih pokrajine.“

Dopisnik pravi proti koncu svojega spisa, da svobodomiselnim Slovanom ne kaže družega, nego previdno čakati, da se položaj razjasni.

Predno končamo, spregovoriti nam je par besed v svojo obrambo. „Wiener Tagblatt“ je nedavno pisal, da se nemško-češki spravi protivijo le Jugoslovane, kateri delujejo v ruskem zmislu. To je nesramno sumničenje. Mi se bojimo za narodnost svojo, mi se bojimo, da ne bi imela dognana sprava za nas Jugoslovane pogibeljnih posledic — in le zato se ne moremo sprijazniti žujo. Da bi bili pri

konferencah rekli: sedaj pridejo Čehi na vrsto, za njimi pa vsi drugi, kajti zadovoljiti čemo vse, do zadnjega — da bi bili tako rekli, vzbudili bi bil rezultat konferenc glasen, radosten odmev tudi po vsej domovini našej. Mesto tega so nas pa prezirali in nam še zamerijo, da smo vznemirjeni!

—t—

Politični pregled.

Notranje dežela.

Ko je predložil gospod finančni minister, dr. Dunajewski, svoj proračun za leto 1890, je obljubil, da se bo finančna uprava z vsa energijo začela baviti z v ravnanjem neposrednih davkov. To ravnanje pa ne bo imelo namen, da bi se povišali dohodki finančne uprave, ampak merilo bo na to, da se pravičneje razdele davki. Odgovarjajoč na neko interpelacijo poslanca Steinwenderja v seji državnega zbora dne 11. t. m. zagotovil je finančni minister, da hoče kmalu spolniti obljubo svojo. Razvil je obširnejši program glede bodoče davčne postavitve, katera bo značila popolno premeno dosejanega sistema. Vpeljati hoče progresivno dohodarino in jednotni pridobitni davek za privatna podjetja. Omejili bodo samovoljo davkarskih oblasti pri odmerjanju davkov. Obdačenje družtev na akcije vršilo se bo na čisto novej podlagi.

Poslanec Bloch govoril je jako na dolgo proti antisemitom, istotako je posl. Zucker branil svoje sovornike. Tudi mi smo strogi zagovorniki verske tolerance, a nam se ne vidi antisemitizem tako do cela neosnovan, kakor nam trdijo gospodje židovi. Res je, da se antisemitizem najbolj širi v nemško-nacionalnih krogih; da bi pa bilo nasprotstvo do židovstva le izrodek nemškega šovinizma, pa vendar ni

PODLISTEK.

Davorin Trstenjak.

Odkar je legel k večnemu počitku Janez Bleiweis, ni noben smrtin glas tako pretresel srca Slovincem, kakor tužna vest, da je v ponedeljek 3. februvarja v Starem trgu pri Slovenjem Gradcu izdihnil blago dušo naš Davorin, Nestor slovenskih pisateljev. Ne samo, da ga je znal vsak omikan Slovenec, da ga je čislal posebno starejši rod Hrvatov, njegovo ime bilo je na dobrem glasu tudi v drugih slovanskih plemenih; upamo, da se bo s častjo imenovalo tudi v širnem učenem svetu, ko bo jedno njegovih preiskavanj glede na slovanske elemente v venetijsini po prizadevanju nekega slovenskega pisatelja pristopno učenemu svetu.

Narodil se je Davorin Trstenjak 8. novembra leta 1817. pri sv. Jurji ob Ščavnici, selu v vinskih goricah med Mariborom, Ptujem in Radgono. Osnovno šolo pohajal je v Radgoni, gimnazij v Mariboru.

Po dovršenih srednjih šolah in predno je vstopil v semenišče v Gradcu bil je delj časa na Hrvatskem, kjer se je dobro

naučil hrvaščine in ogajevito vnel za „ilirsko idejo“. V ilirskih „Narodnih Novinah“ priobčil je leta 1837. nekaj erotičnih pesmi z naslovom: „Leljinke“, in leta 1844. v „Zori dalmatinski“ osem pesmic v narečju štokavskem. Tudi dramatika mu je bila v časih; uže leta 1837. spisal je glediščno igro „Nevesta iz otoka Kypros“. To je premalo znano v Slovincih, da je bivajoč še na Hrvatskem pomagal prirejati gledišne igre za njihovo „kazališče“. Razdelili so si prijatelji posamezne čine kake igre, hitro prevleli na hrvaški jezik in tako skrbeli za repertoar. Tu se je sprijateljil s Trnskim, obema Mažuraničema, z Babukičem, Vukotinovičem in drugimi. Njemu in Trnskemu pošiljal je Stanko Vraz svoje „Djulabije“ v pregled, predno so šle v tisk. Na to je vstopil v graško semenišče.

Leta 1844. posvetili so ga mašnikom, potem je kaplanoval najprej v Slivnici pri Mariboru (l. 1844), potem v Ljutomeru (l. 1845—46).

V lepem trgu Ljutomeru bilo je takrat znatno družbinsko gibanje, katerega se je mladi in duhoviti Trstenjak udeleževal s vsa mladensko gorečnostjo. Kadar je bil dobre volje, je rad pripovedoval, da je tam prirejal glediščne igre v nemškem

jeziku, ker je takrat uradništvo bilo večinoma nemško; igrali so kratke glediščne igre in on je kaj spretno opravil posel glediščnega ravnatelja.

V starem Ptuju služboval je 4 leta, od 1846. do 1850.; tam pa so ga čakali resnobni poslovi.

To je značilna lastnost Trstenjakova, da se je koj od početka svojega delovanja vrlo zanimal za vse strani narodnega gibanja, za književne in politične težnje, in da je ohranil to vsestransko zanimanje do zadnjih mesecev svojega življenja, kakor bomo videli.

Vrlo zanimljiv se nam zdi oklic, ki ga je objavil v „Novicah“ z naslovom:

„Bratje Slovenci, po Kranjski, Koroški in Štajarski deželi!“

Ta vesela bratrnija ne bo nikdar doli, Kranjsko-štajarska dežela tega ne privoli, Lepo ime — bratec! zdaj se ga napij!

Tako si poje štajarski Slovenec okoli žarečega vinčka, in misli na zavez lepi, s katerim je združen s krajskim Slovincem. Lepo je ime bratec, res lepo, — bratec zdaj se napij, zdaj se napij slovenski bratec, pa ne z vinom pijansine in nemernosti, temoč z vinom nadušenja (Be-

* „Novice“ 1848. str. 67.

geisterung), z vinom ljubezni do domovine svoje in svojiga rodu, de tako okrepan premišljuješ in deluješ za njegovi prid, za moč njegovo, za slavo Slovincine, in Slovenstva. Odperli so nam presvitli Cesar očeto vsko srce svoje, pa Slovenec bi ne imel ničesar prositi? O gorje takošnemu, kteri bi to le misliti utegnil! Dosti nam je treba, pa nihče se ne gane, kteri bi bil mogoč z glavo in srcem, z dušno in telesno (materialno) močjo česar se poprijeti. Vsi narodi avstrijskiga Cesarstva, vsaki grad in gradič hiti pred prestolje Cesarja ljubezniviga, samo poldrugi milijon Slovincov je tiho, ko riba v vodi brez vsake potrebitine! Nekteri goreči Slovenci vabijo s pismi, ali to je preslabo, dokler se v imenu naroda kak mogočen in imeniten na čelo ne postavi. Krajska dežela ima domorodne zlahtnike grofove in barone, visokopostovane škofove in drugo hvale vredno višji duhovništvo, bela Ljubljana, ali bolje rečemo ljubljana Ljubljana bogato še slovensko grajanstvo (mestjanstvo Bürgerschaft), uradnike visokopostavljene, pa ne bi se iz teh odbor povzdignil, kteri bi naše prošnje pred lice svetiliga Cesarja nesel? — Dobrotljivi očé želijo, otroci pa prositi nečejo, pozneje pa bomo spet gon-

rea. Da je nastala huda reakcija proti židovstvu, temu so židi sami krivi. Malokdo sovraži žide radi njih vere same na sebi, ali upor je vzbudila istina, da je postala vera židovstva princip, pogibeljni princip, v javnem, gospodarskem in trgovskem življenju. Naj se nam ne reče, da je mnogo kristijanov, ki ravnajo hujše, nego židi. Temu nečemo oporekati, ali, kar so mej nami posamični slučajji, je pri njih — ponavljamo — princip, koji žuga upropastiti naš kmetski, obrtni in trgovski stan. Načela, koja so židom vodilna v javnem življenju, so kriva antisemitizma, ne pa verska intoleranca.

Ko sta govorila generalna guvernira Lueger in Weitloff ropotala je galerija. Predsednik jo je ukazal sprazniti.

Potem je interpeloval poslanec Kraus grofa Taaffe-ja, kako stališče da misli zavzeti v oči gled naredbam nemškega cesarja o delalskem vprašanju.

Ministerstvo deželne brambe bavi se z nadaljno organizacijo črne vojske. Podčastniki in moštvo prve vrste črne vojske zabeleženi bodo v posebnih zapisnikih, da jih bodo mogli nemudoma sklicati, ako bi bilo treba. Podčastnikom določili bodo že sedaj pripadajočo jim nalogo. Merodajni krogi upajo, da bo organizacija črne vojske do jeseni dokončana.

Manjšina praške trgovinske zbornice je sklenila, vdeležiti se deželne razstave, toda le v sporazumljenju z vodstvom nemške stranke. V odbor zbornice za razstavo imenovali so pet nemških industrijalcev.

V oči gled nemško-češke sprave menijo „Moravske Listy“, da mora vse češko prebivalstvo v Moravskeje jednotno postopati, ker se je bati promene sistema. Vodje moravskih Čehov morajo opustiti dosedanjo mlačno opozicijo, ko vidijo, da se država neče ozirati na njihove želje. Tudi konservativni „Hlas“ pravi, da se je situacija na Moravskem poslabšala.

Pražka „Politik“ meni, da je primorski namestnik Rinaldini hotel Italjanom, oziroma nestrpnosti večini v deželnem zboru istrskem, s tem pokazati svojo nemilost, da je poprej obiskal Pulj, nego Poreč in da sploh ni šel v Poreč. Glede te nemilosti si mislimo mi: die Botschaft hör ich wohl, allein mir fehlt der Glaube. To nemilost nam krasno ilustruje vest, da so izpraznjeni prostori brambovske vojašnice in gimnazije v Pazinu določeni za bodočo italijansko univerzo. Na vse misli naučna uprava, samo na nas Slovence ne.

V ogrskem državnem zboru obravnavajo proračun finančnega minister-

drali, kadar hojo drugi jedli pšeničnjek, mi pa ovsenjak. — Slovenci, ki veste, kaj nam manjka, če ne veste, tak razpišite skupščino v belo Ljubljano, in pokličite vse domorodne duše, in čuli bote mile tožbe, in bolečine, ki nas pečejo, in vidili rane skeleče. Gosp. Matija Majer, vredni naš domorodec v Celovcu, so v naše kraje poslali nekoliko takošnih resnično potrebnih ne prenapetih prošinj, de bi jih podpirali s podpisi, pa koliko več bi imele važnosti, de bi se natiskane razpošiljale med narod, in na čelu imele imenovani odbor (komité).

Krajnski narod, in posebno ti glava in serce naroda, krajnsko, hvale vredno duhovništvo, adresiraj stališče ilirskiga kraljestva, naj se lotijo svetiga posla. Zvezite tudi naše želje v vaš snopič, nas štajarske Slovence, katerih narodna samostalnost je slabejši ko Vaša. Vi veste, kje nas tlači in stiskuje, veste tudi za mast. Pa hitro, hitro, mi tako zadnji pridemo, vse dežele so že bile na Dunaji, ali Slovence še ni! — Zdaj ali nikdar! Gorjé nam, če zavolj naše nemaršne pade naša narodnost.

V Ptuj, 12. maliga travna 1848.

Davorin Terstenjak, mestne in velike fare kaplan.

(Dalje prihodnjič).

stva. Govori se, da bode ministerski predsednik vender-le odstopil, samo glede naslednika se ne morejo odločiti. Ne morejo namreč najti moža, kateri bi se svojimi zmožnostmi jamčil, da se vzdrži sedanja večina.

Vnanje države.

Kakor vse kaže, bila je zarota proti bolgarskemu knezu jako resna, kajti mnogo častnikov v celej vojski simpatizovalo je s Panico. To se vidi iz tega, da so poklicali več višjih častnikov, da vnovič store obljubo zvestobe. Vladni listi sicer oporekajo tej vesti, a mogoča je vender-le. Ali bodi si tako ali tako, gotovo pa je, da se bode knez Ferdinand prej ali slej osvedočil, da je dan danes — ko narodi neso več ovce, katere ženeš, kamor hočeš — protinarodna politika nemogoča in da le na volji naroda sloneči prestoli imajo osigurano svojo bodočnost.

Obravnava proti vojvodi orlanskemu bila je 12. t. m.

Vojvoda je izjavil: „Prišel sem na Francozko, da služim kot priprosti vojak. Politike ne tiram; politika je stvar mojega očeta, katerega pohlevni sin sem jaz. Vedel sem, v kako nevarnost se spravim, a to me ni oplašilo. Hotel sem služiti kot vojak, je-li to zločin? Jaz ljubim deželo svojo, je-li to pogreška? Ne, jaz se ne smatram dolžnim. Zagovarjati se nečem; zahvalim se svetovalcem svojim, a prosim jih, da me ne zagovarjajo. Od milosti ne pričakujem ničesar; ako me bode obsojili, pa vem, da me bode oprostilo 205.000 vojaštvu podvrženih moje dobe, kateri so srečnejši nego jaz, ker bodo mogli služiti domovini svojej.“

Mej obravnavo bile so demonstracije za in proti princu. Obsodili so ga radi prestopka postave z dne 22. julija 1886 na dve leti zapora.

Šakir Paša, guverner v Kreti začel se je neki pogajati s kristijanskimi odličnjaki glede premembe nekkih točk sultanovega fermana, tičočega se krečanskih razmer. Mož menda slutiti, da ne bode mogel udušiti kristijanskega gibanja na Kreti.

D O P I S I.

Iz Škrbine, 10. februvarja 1890. [Izv. dop.] Poziv! Ker se po „Edinosti“ in v zadnjem času tudi v „Novi Soči“ v dopisih iz Škrbine zdihuje in tako vroče kopri po pevskem poduku, čutim se dolžnega, a se več privatnim, ampak javnim potom, vse one, ki imajo gorečo željo do petja, v prvi vrsti g. dopisnika, — prav uljudno vabiti in prositi, da naj pridejo prihodnjo nedeljo, 16. t. m. ob 3. uri popoldne v moje stanovanje. Da ustanovimo toliko željeni pevski zbor ali pevsko društvo, kakor jim bo ljubo. — Če pa ne utegnejo priti to nedeljo, ker je ravno zadnja pustna nedelja, prosim, naj pridejo pa 8 dnij kasneje t. j. 23. t. m. ob naznanjeni uri.

Tu pa moram povedati, da sem hotel v Škrbini iz lastnega nagiba že večkrat ustanoviti pravi pevski zbor, (za silo smo nekaj imeli) a do tega ni moglo priti, ker so petju tla zelo neugodna in sicer zato, ker ni pravih glasov, ni pravega sluha, in kjer to dvoje pomanjkuje, manjka navadno še tretje, namreč veselje, ona sveta navdušenost, brez koje ni mogoče dobrega storiti.

Ako so se pa razmere predrugačile (?), — ako se nam ustanovitev res posreči, — bodem z veseljem prav rad kaj poročal, — ako ne, — bodem pa molčal.

Škrbinski učitelj.

V Šempasu 12. februvarja 1890. [Izv. dop.] Kako, da se tukajšno slavno županstvo poteguje glede imenovanja pravih in postavnih cerkvenih ključarjev, kakor tudi cerkovnika, naše farnej cerkvi sv. Silvestra,

zvedelo je čitajoče občinstvo cenjenega lista „Edinost“ že iz dopisa, ki je bil objavljen v št. 3. od 8. prošlega meseca. Prav je imela tukajšna občinska deputacija, obstoječa iz občinskih starešinov te vasi, kakor tudi plemenitega gospoda Antona Monari Neufeldskega, ko je dne 30. decembra 1889. od gospoda župnika zahtevala, da se mora njegov sluga, zajedno sedajni cerkovnik, preseliti k svojej družini, ter popustiti službo v farovžu, ako ima nadalje cerkovnikovati; in to zaradi tega, da se ga lahko in brez težav pokliče h kakemu njegovih cerkovniških opravil, bodisi po noči, ali po dnevi. Ta potreba pokazala se je 31. p. m., ko je pri Francetu Humar, h. št. 13. nastal požar. Požar je skoro že ponehal in bilo je že vse pri kraju, ko so komaj do cerkovnika (sluga župnikovega) prišli, da je isti šel z zvonika požarno znamenje dati. G. župnik je sicer obljubil zgorej omenjenej deputaciji, ko mu je ista povdarjala nepristopnost do cerkovnika, — da bode dal postaviti zvonček na „štali“, kjer ima njegov cerkovnik spalnico, kojega se bode s primerno pripravo potegovalo pri vходу v župni dvorec, a g. župnik svoje obljube ni še do danes spolnil.

Čuli smo pa v nedeljo po požaru, t. j. 2. t. m., pri obeh sv. mašah z lece oznaniti, da kdor bi od cerkve kaj potreboval, naj se obrne do č. g. kaplana, kateri hrani tudi cerkveni ključ.

Iz tega oznanila se da sklepati, da je sedaj g. kaplan za silo cerkovnik, ali pa, da bode hodil g. kaplan cerkovnika, — kateri je v župnem dvorcu hermetično zapert, klicati, kadar ga bode trebalo za kaka nujna opravila. Bog daj, da bi se v tej zadevi kmalu na bolje obrnilo ter da bi v to poklicana in pooblaščen oblastnija vendar enkrat spoznala opravičene zahteve tukajšnega slavnega županstva glede imenovanja cerkvenih ključarjev in cerkovnika naše farnej cerkvi. Čas je, da bi se postavnim potem za vselej konec storilo tej splošnej anarhiji, koja je sad same trmoglavosti nekaterih oseb. To želi tudi z družimi vred vdana Muha.

Domače vesti.

Ne zavijajte resnice! Prijatelj našega lista nam je pravil, da nekateri možje v gospoda Pahorja volilnem okraju volilce begajo, trdeč, da „Edinost“ ni govorila resnice, ko je objavila vest, da je bil gosp. mestni svetovalec Nadlišek bolan za časa one seje, ko se je obravnavala „afera Revere“. Tem čudnim načinom hočejo gospodje nekako oprati poslanca Pahorja, češ, vsaj tudi Nadlišek ni proti glasoval. Gospoda, to ni lojalno. Kdor pozna gospoda Nadlišeka značaj — in poznajo ga tudi Pahorjevi zaščitniki — je gotovo uverjen, da Nadlišek ne bi bil drugače glasoval, nego sta velevala narodna čast in lojalno mišljenje. Žalostno je torej, da nekateri širijo vesti, o katerih so uverjeni, da so neresnične. V obrambo časti g. Nadlišeka povdarjamo še enkrat, da ta poslanec radi boleznini ni bil navzoč pri omenjenej seji mestnega svetovalstva.

Jour-fix“ v slovanskej čitalnici, katerega so priredili nekateri člani družtev „Čitalnica“, „Tržaški Sokol“, možka in ženska podružnica „sv. Cirila in Metoda“, odhajajočej gospodičini Ivanki Kalistrovi, v slovo, bil je jako animiran. Občevanje mej udeleženci bilo je uprav iskreno in je jasno kazalo, kako se tržaški krogi z jedne strani pristrčno veselo bodoče sreče simpatične gospodičine, kako pa da z druge strani prav od srca obžalujejo, da nas zapusti ta, za prosep narodnega šolstva neumorno delujoča moč. Napivali so blagej gospodičini in navzočemu, bodočemu nje soprogu, gosp. Ivanu Buncu: podpredsednik tržaške čitalnice, gospod A. Truden; v imenu možke podružnice sv. Cirila in Metoda nje načelnik, gosp. prof. M. Mandić;

v imenu ženske podružnice gospodičina M. Nadlišekova; v imenu hrvatsko-slovenske žurnalistike gospod M. Cotić; v imenu „Sokola“ njega starosta; nadalje so čestitali, oziroma se poslavljali še drugi gospodje. Vsem tem sta se opetovano zahvaljevala gospodičina Kalistrova in gosp. Bunc. Posebno odobravanje vzbudila je napitnica navzočima prvoboriteljema, gosp. Spinčiču in Mandiču, katerih vzvišena, neugasno rodoljubje ovajajoča odgovora sta društvo kar elektrizovala. Želeli bi, da bi ta odgovora čuli tudi nekatera, po širokej reki oportunitizma plavajoča ljubljanska gospoda. Veliko veselje nam je napravil tamburaški zbor, ki je ta večer briljiral se svojimi proizvajanjji. Dopadala je posebno črnogorska himna; še bolj pa „tamburaška himna“, katero so morali ponavljati. Hvala, sicer malemu, a vrlému vodji zboru! S tamburaši tekmovali so vrli pevci. Polnoč je odbila, ko smo se jeli poslavljati, ko je vsakdo še enkrat hotel v roko seči priljubljenoj gospodičini Ivanki Kalistrovi.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metoda nabralo se je pri „jour fixu“ v slovanskej čitalnici 28 gl. 52 nvč. — G. I. Zadnik nabral je v gostilni g. Romano dne 2. t. m. 74 kr.

G. Oskar Pollay podaril je delalskemu podpornemu društvu o priliki velikega plesa svoto 5 gl.

Maskirani ples. Opozarjamo še enkrat slavno občinstvo na maskirani ples „Tržaškega Sokola“, kateri bode v torek, zadnji dan pusta. Ker se pripravljajo kakor smo že povedali, razne zanimive skupine, smemo zatrditi, da bo to zares krasna zabava. Vstop je dovoljen samo članom in po članih upeljanim gostom. Vstopnina za člane in maskirano gospodo sploh: 50 kr. —; za nemaskirane nečlane 1 gl. Nemaskirane dame in gospodje plačajo vrhu tega 30 kr. globe. Plesali bodo tudi „Kolo“.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi danes zvečer veselico s plesom. Program: 1. Godba. 2. Pelicon: Primorski stopaj, zbor. 3. Godba. 4. Volarič: Venček, zbor. 5. Šaljiva godba. 6. Lapajne: Sodnijski prizor. 7. Godba. 8. Ribniška, samospjev se spremljevanjem neke šaljive godbe. 9. Bendl: Svoji k svojim, zbor s čveterospjevom. 10. Šaljiva godba. 11. Šaljiva tombola. 12. Kocijančič: Danes tukaj jutri tam. Potem je ples.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi jutri v nedeljo veselico v gostilni g. Boleta po že prijavljenem programu. Omenimo le, da svira oddelek vojaške godbe. —

Prošnja do slavne poštné direkcije. V veži poštnega poslopja napravili so precej veliko novo kaseto za nabiranje pisem. Napis na tej kaseti čita se seveda samo v nemškem in italijanskem jeziku. Človeka res užali, videčega, kako trdovratno se prezira naš slovenski jezik in kako se povsodi pred nosom vrata zapirajo jezikovnej ravnopravnosti. Prošnja naša velja slavnej poštnéj direkciji, da bi hotela blagovoljno uvaževati, da v mestu tržaškem živi do 40.000 Slovencev, katero število gotovo zasluži, da se je v poštev jemlje. Poleg tega je pa treba misliti na povsem slovensko okolico, katero ima tudi vedno posla s c. kr. tržaško pošto. Védi slavna direkcija, da se bodemo naveličali vedno in vedno prositi in bodemo prisiljeni, nastopiti druga pota.

Glede vesti „iz delalskih krogov“ v zadnjem številki našega lista poizvedeli smo, da je bilo več „imovitejših“ tržaških Slovencev prav tisti dan, ko je bil ples „delalskega podpornega društva“, na Reki, kjer so se udeležili sijajnega plesa, katerega je priredila tamošnja „Čitalnica“. Sicer bi bili gotovo prišli k plesu rečenega podpornega društva.

Tržaški škofijski ordinarijat doposlal nam je pastirski list za predstoječi štiri-desetdanski post. Pastirski list pričinja

z besedami: „Iščite gospoda, kedar je mogoče ga najti, kličite ga, kedar je blizu“, in označi uprav štiridesetdanski post kot prvi čas, katerega je treba porabiti v zveličanje svojih duš. List omenja, da tudi Bog in Cerkev ne prepovedujeta poštenega razveseljevanja, toda ni smeti pozabiti aposteljnovih besed: veselite se v Gospodu; omenja nadalje bolezn, katera se je nedavno širila po mestu in deželi in katera je ljudij tolikanj zbegala, ter vsklikne: „zdaj pa vprašam, se ima mar enako pozornost in skrb za veliko bolj potrebno in dragoceno zdravje neumrljive duše?“ List graja lehkomišelnost in malomarnost kot uzroka mnogim telesnim boleznim in npravnim pogreškom. Veliko zlo je tudi duševna zaslepljenost, proti kateremu zlu ponuja tudi sv. Cerkev primerno zdravilo v času štiridesetdanskega posta. Zatem opominja list vernike k pokorščini do cerkve in zaključuje z besedami: „Spoznajmo tedaj, kar je v zveličanje naše duše, sodelujmo vestno z milostjo, prinesimo vredni sad pokore, poboljšajmo to, kar smo po nevednosti pregrešili, da se ne uredničijo nad nami besede sv. Duha: To ljudstvo je nespačetno in neumno. O, da bi bili modri in bi umeli in prevideli svoj konec.“ Pastirskemu listu pridodan je „dopust“ za štiridesetdanski post leta 1890, kateri se objavlja vsled posebnega dovoljenja, podeljenega po Sv. Očetu Leonu XIII. Temu slede še „opazke.“

Iz II. okraja piše nam prijatelj, da je več revnih volilcev svojega poslanca, gosp. L. Mauronerja, naprosilo kake pomoči v svojej skrajnej bedi. Nekoji so dobili po par krajcarjev, drugi pa — nič. Neka italijanka, ki ima svojo lastno lepo hišo in premoženje, dobila je pa 5 gold. Res dobro srce ima gospod Polde za nas okoličane! Nam polne koše obljub za časa volitev, petake pa — Italijankam. A to si čemo dobro zapomniti. — Že pred dvema leti se je nekdo v „Edinosti“ pritožil, ker na magistratu nemajo slovensko-nemških „delalskih knjižic“. A menda se v tem obziru ni na bolje obrnilo, kajti pravil nam je pred par dnevi prijatelj, da se mu na zahtevanje tacihi knjižice odgovorili: „Za sedaj jih nemamo“. Mi mislimo, da bi vlada lahko kaj za nas storila in slavni magistrat primorala, da nekoliko ozir jemlje na želje slovenskega delalskega stanu.

Iz Kranjskega piše nam duhovnik obširno, da se mu v ožigled tolikej revščini, ki se širi po Notranjskej, in nekaterih delih Dolenjskega, jako čudno in neosnovano zdi, da nekovi odbor v tem jako neugodnem trenutku pobira in prosi za doneske za zidanje misijonske hiše v Kočevju. G. dopisnik pravi, da si ne more drugače misliti, nego da hočejo „s tujimi žulji ohraniti kočevsk hinder-honder“ in misli, „da bi gospodje bolje storili, ako bi se prej vsmilili gladojučih rodnih bratov na Dolenjskem in Notranjskem“. Dopisnik zaključuje: „Medljavci zbudite se! Tako kliče tribun, vidé kako se meša consulom“.

Dolenjska železnica. Iz slovenskih dnevnikov poizvemo, da je vendar-le obilo upanja do zidanja dolenjske železnice. Poslanec Šuklje bavil se je te dni radi te zadeve v prizadetih krajih ter zatržil, da je stvar godna in da ne treba druzega, nego da brezplačno prepuste občinska tla, istotako kamenja in peska. Kakor vesti trde, je zanimanje povsodi veliko. Občina ribniška sklenila je vzeti prioritetni delnic za 4000 gld., sodražiška za 2000 gld., velikolaška za 700 gld., tamošnji zasebniki za 3300 gld., mesto Kočevje za 10.000 gld. in kočevska hranilnica za 5000 gld. Upajo, da bodo tako storile tudi druge občine. Mi privoščimo vrlim Dolenjcem od srca toli zaželjeno železnico, kajti le tem načinom bodo si mogli nekoliko opomoči iz vedno bolj šireče se revščine, kajti potem bodo vsaj mogli obile svoje pridelke spraviti v pošten denar. Nam je tisti separatiški lo-

kalni patrijotizem neznan, veseli nas vsak pridobitek — bodisi materijalen ali moralen — katererega si pribori ta ali oni del našega naroda, kajti vse to pride v korist narodu v njega skupnosti. Vendar smatramo za svojo časnikarsko dolžnost, prositi merodajne kroge, da prej ko prej pomorejo tudi stradajočej Notranjskej, od koder prihajajo do srca segajoča poročila o groznej revščini in pomanjkanju. Posamični dobrotniki zmorejo le malu, dežela tudi ne more dosti, a država se svojimi bogatimi sredstvi mogla bi zdatno odpomoci. Nabirajo se darovi za sužnje po družih delih sveta, a pri tem se mora misliti tudi na domače stradajoče. Govore naj oni, katere je narod izbral, da zanj govore!

Hudobija ali ka-li? Iz Dunaja dobil je neki list sledečo dopisnico: „Čitali smo v zadnjem „Soči“, da je Rojic zaprt — bode li zaradi tega zgubil deželno-zborski mandat? Uljudno prosimo v prihodnjem listu odgovora. Z odličnim spoštovanjem: L. Batič, pravnik; Dovgan, pravnik; Vodopivec, pravnik; Howanski, pravnik; Lokar, pravnik i častnik“. Tableaux! List je dopisnico prijavil kot jasen dokaz svoje vzgledne moralnosti, menjajoč ponarejalca denarja Rojca, ki ga je žendarmerija zaprla, z odličnim slovenskim rodoljubom in deželnim poslancem dr. Rojcem! Plemenito maščevanje, res to! Sapienti pauca.

RAZNE VESTI.

Umrl je 27. m. m. slavni ruski vojskovodja Feodor Feodorovič Radeckij, ki si je pridobil neminljive slave v vojnah proti Turkom. Radeckij se je odlikoval osobito leta 1877. v rusko-turškej vojni, prekoračil Donavo pri Zimnici in z naskokom vzel trdnjavo Listovo. Rodil se je leta 1820. v Kazanu na Ruskem.

Največje cerkve. Največja cerkev na svetu je cerkev sv. Petra v Rimu, ki ima prostora za 54.000 oseb. Za njo največja je stolna cerkev v Milanu, ki obsega 37.000 oseb. Zato pride cerkev sv. Pavla v Rimu in za njo stolna cerkev v Kolinu na Nemškem; prva ima prostora za 35.000 in zadnja 30.000 ljudi. Cerkev sv. Pavla v Londonu in prestolnica v Bolonji sti enake velikosti; vsaka ima namreč prostora za 25.000 oseb. Turška džamija Hagia-Sofija v Carigradu ima prostora za 23.000 turških vernikov; luteranska cerkev v Rimu pa za 21.000 oseb. Nova stolna cerkev v New-Jorku za 18.000 oseb; cerkev sv. Štefana na Dunaju za 12.000 oseb; takozvana gospojinska cerkev v Monakovem za 11.000 oseb, a cerkev sv. Marka v Benetkah za 7000 oseb; zadnjem skoraj enaka v obsežnosti je tudi cerkev sv. Antona novega v Trstu.

Vse za mir. V teku tega leta oskrbljena bode vsa avstrijska vojska z novimi puškami, razven jednega dela konjice. Tudi učencem na vojaških zavodih se podeli repetirka. Felix Austria! — Tudi na Nemškem vlada enaka manija po oboroževanju. Vsa nemška vojska bode do 1. aprila oborožena z nekimi novimi puškami. Ali še neko drugo novost nam napravljajo nenasitljive vojaške potrebe. Merodajni krogi namreč tuhtajo, kako bi oborožili tudi trobce in tamburiste v vojsstvu. Mest. tamburjev in trobent nameravajo uvesti takozvane „fanfare“. S tem bi neki pridobili dosti bojnikov, kajti ob času vojne bi prišlo pri vsih (102) obstoječih polkih pehote, 32 batalijonih lovecev in 10 batalijonih cesarskih lovecev vkupe 7200 več pušk v porabo. Tudi sluge častnikov, nosilce ranjencev in pijonirje hočejo oborožiti s puškami. Po tem so preračunili, da pride v boj do 15.000 bojnikov več. Kedaj bode pa vojna?

Govoreča ura. Glasoviti Edison, kateri je iznašel fonograf t. j. napravo, ki ponavlja človeško govorjenje in petje istim

glasom, kakor ga je človek izgovoril, in ne le koj, ampak tudi po več letih. Isti Edison je izumil še druge važne naprave. Tako je v najnovejšem času izumil uro, katera govori. V to uro pridenil je namreč majhen fonograf, kateri kliče, koliko je ura. Enaka ura ne tolče ur, ampak govori; kadar je n. pr. 9. ura, pa zakliče: devet ura. Pri takej uri se človek ne pomoti šteti, kajti ura sama mu izrečno pove, koliko je ura. Govorečih ur napravil je Edison različnih, namreč take, ki človeka zjutraj zbudijo, ure za kuhinjo in ure, ki se obešajo na zid v sobah za goste. Te ure ne kličejo, samo ur ampak tudi opominjajo zaspanca, da mu je čas vstati; kuharico, da okusno kuha, in goste, da se ob pravem času razidejo. Enake stroje uvedel je Edison tudi v razne otroške igrače n. pr. punčiče, ki govore.

Kolera v Perziji. Kakor poročajo iz Peterburga je zdravstveno stanje v Perziji jako neugodno. V zadnjih dveh mesecih pretečenega leta, umrlo je samo v provinci Korasan 3800 oseb za kolero. V Mešedu umrlo je vsaki dan od 80—100 oseb. Zdravnikov primankuje, velika večina bolnih je brez zdravniške pomoči.

Zgradbe železnic na Pruskem. Pruskemu državnemu zboru se je predložil načrt zakona glede nakupa obstoječih železnic v znesku 21,109.000 mark in drug načrt zakona za zgradbo novih železniških prog in popolnitev obstoječih v znesku 201,856.466 mark.

180.000 maček. Nek angleški parnik priplul je te dni iz Aleksandrije v Liverpool ter tu izkrcal dvajset metr. stotov munifikovanih maček. Te mačke so našli na nekem starodavnem pokopališču blizu Kaira. Starodavni Egipčani so mačke imeli v posebnej časti. Ko je kaka mačka krknila, imbalsamovali so jo koj ter prenesli na ono pokopališče. Tvrška Levington, ki je te mačke vkupila, bode je rabila kot gnoj.

Vabilo družbe sv. Mohorja.

Tekoči mesec svečan je velike važnosti za družbo sv. Mohorja, kajti v njem se večinoma vrši in končuje nova nabira družtvenikov. Dal Bog, da bi bila zopet tako srečna, kakor zadnja leta, potem bi se nam res izpolnilo upanje, izrečeno v družbinem „Oglasniku“, da bomo letos šteli 50 tisoč udov. Tega si z nami vred želi pač gotovo vsak zaveden Slovenec. Prepričani smo, da si bodo v rodoljubni gorečnosti nepresežni gg. povjereniki in vsi gg. duhovniki po možnosti prizadevali in tudi pomagali, zaželjeni uspeh doseči. Mi jih tega prelepo prosimo iz dvojnega ozira:

1. Kakor kaže družbin imenik ter so to še podrobneje razpravljali razni naši listi, družba dozda je v marsikaterih župnijah in pokrajinah ni zadostno razširjena in morda še tudi ne zadostno poznana; preveč je še krajev, kjer od sto prebivalcev nista niti po dva (kolikor bi jih vsaj moralo biti), ali pa še celó po jeden ni pri družbi. Takšna razmera je tem žalostnejša in naravnost nevarna, ako je ob jezikovnih mejah. Znamenje je, da si verska nemarnost in narodna zaspanost roke podajate. Družabnikov sv. Mohorja število — je verskega in narodnega življenja merilo. Zato prosimo in prijazno opominjamo rodoljube v takih krajih in razmerah, naj se iz ljubezni do dobre stvari še posebno potrudijo za našo družbo in se gg. duhovniki poslužujejo zlasti cerkvenih pripomočkov, da se število udov kar mogoče pomnoži.

2. Prvo besedo med družbinimi knjigami imajo letos neprecenljivi rodoljub in škof Anton Martin Slomšek v svojih: „Pastirskih listih“, v katerih govorijo tako po domače, da jih bode razumel vsak, tudi najpriprostejši Slovenec, tako mило, da se njih beseda mora poprijemati vsakega kolikaj čutečega srca, tako krepko ob jednem, da se mora vzdramiti še tako dremotna duša, tako prepričalno, da ne bode nikogar, ki jim ne bi pritrdil, tako raznovrstno, da ne bode ne starega ne mladega, ne gospodarja ne posla, ne predstojnika ne podložnika, ki ne bo zajel nauka, potrebnega mu k pravi časni in večni sreči. Slomšek nas bodo učili vsega, česar najbolj potrebujemo, da zmagovito prebijemo sedanje in morda še hujše prihodnje preskušnje, stiske in navale, ki pretijo našemu rodu v gnotno in duševno pogubo. Ob nedeljah, ali vsaj od časa do

časa dajte le po jeden list prebrati v vsaki družini, pa se bodečasoma naš narod v krščanskem in rodoljubnem duhu krasno preobrazil; po Slomškemu duševno prerojen postane ne samo naš ponos, temveč prava dika pred Bogom in ljudmi. Takemu narodu se ne bode več bati ničesa; najboljšje zagotovilo bode lepše bodočnosti. Zato pa preiskreno želimo in prosimo, naj nikar ne zamudi nijedna slovenska hiša in družina ugodne prilike, pridobiti si Slomškovih pastirskih listov s pristopom k družbi sv. Mohorja.

Naznanjamo, da družbeniki ne prejmejo samo I. dela „pastirskih listov“, kakor smo bili s prva namenili, ampak **oba dela na jedenkrat** v celotni knjigi, obsežni kakih 16 pol, ki bi se sicer že sama prodajala po goldinarju. Kdor želi prejeti izvirno, v platno vezano knjigo, naj dodá letnini še 40 nvč. Priprosto v trd papir (karton) pa se veže vsaka knjiga tudi po 10 nvč.

Za 6. knjigo smo družtvenikom namenili: „Domači živinozdravnik“, ki ga je spisal priljubljeni in izkušeni živinozdravnik g. Fr. Dulár v Beljaku ter ustregel s tem večkrat izrečenim željam slovenskih gospodarjev. Knjiga bode imela tudi mnogo podob, ki bodo spis pojasnjemale, in domačo lekarno, v kateri bodo navedena za prvo in hitro pomoč najbolj potrebna zdravila.

Koncem še izrekamo prijazno prošnjo do čč. gg. poverjenikov, naj blagovolijo vpisovalne pole kar najbolj mogoče ob nastavljenem obroku, do dne 5. marca dopošljati, da prej ko prej zvemo, koliko izvodov posameznih knjig je treba tiskati da se izognemo nepotrebnih stroškov.

V Celoveu, dne 5. svečana 1890.

Odbor.

Poslano. *)

Da se resnica prav spozna, je treba slišati oba zvona. Ker me je neki lažnjivi dopisnik v šte. 12. „Edinosti“ javno in nespedobno napadel, zato sem dolžan se resnici na čast javno opravičiti.

Pred vsem pa moram dotičnega g. dopisnika naravnost opozoriti, da boljše bi bilo, da bi svoje pero na polico spravil, kakor da se je predrznil, kaj tašnega poročati. Vsak dopisnik mora biti v prvej vrsti vesten, pošten in značajan mož in mora biti tudi sposoben, da sprida z dostojnimi dokazi, kar je poročal. Sploh pa ni umestno in pravilno, tako malenkost na časnikarski zvon obešati.

Čudim se pa g. dopisniku, da tukajšne razmere dovolj jasno ne pozna, zato mu svetujem, da bi drugi krat svojo pozornost na boljše obrnil in stvar bolj gotovo razvidil.

Očitati ste mi namreč, da jaz nesem hotel pri požaru v Ležečah na ukaz žendarma g. Künster-a iđti na dom po konja, za gasilnico na lice mesta iz tukajšne postaje pripeljati. — To jo gola laž, ker jaz nesem še nikoli nobenega konja imel in ga tudi zdaj nemam, kar zamorejo lahko vsi vaščani pričati. Sploh pa morate vedeti, da jaz čez ptujega konja ne morem ukazati, ker je v posestvu mojega brata. Zatoraj pa naj v bodoče g. Künster s strankami bolj zmerno in uljudno postopa, ne tako surovo — pretirano, kakor se je proti meni ustmeno izrazil.

Povedati vam še imam, da sta prišla dva železničarja istega dne požara okoli 2 ure popoldan v hišo nekega divaškega posestnika, kateri ima dva konja in osebno zahtevala, da naj on precej njegove konje uprože in gasilnico v Ležeče prepelje, ali on se je temu protivno ustavljal rekoč, da ima gnoj za na polje voziti. — Gospod dopisnik pa naj bode v bodoče gotovo preverjen, da vrag ni tako grdo čern, kakor ga drugi malajo, ampak je ves drugačen.

V Divači, dne 10. februarja 1890.

Adolf Suša.

*) Za stvari pol tem naslovom je uredništvo tako odgovorno, kolikor mu postava velava.

Listnica uredništva:

Gosp. Dolenc Ivan v Trstu: Na Vaše vprašanje, ki ste je stavili v imenu predsednika onega odedka, kateri je sprožil misel glede preustrojitve lista „Edinosti“ v dnevnik, vam moremo odgovoriti, da smo dotično pojasnilo dobili od odedka, ki ga je v ta namen volil odbor političnega društva „Edinost“. Natanjnejše nam stvar ni znana.

Gospodu Adolfu Suši v Divači. Kakor vidite, vstreženo vam je v današnej številki. Čitajoč Vašo odprto dopisnico, ki nam priča o jako pomanjkljivej omiki, vstvarili smo si tudi mi svoje menenje o Vašem temperamentu. Kedaj in kje smo zahtevali plačila za natis Vašega popravka? In nič huduga ne bi zakrivil, ako bi bili tudi res zahtevali, kajti popravek ni strogo stvaren in nemo vsled tega primoran, da bi ga zastoj natisnil. Ali ustregli smo vam, ker sploh radi ustrežemo, če le moremo. V prihoda je prosili bi Vas pa nekoliko več uljudnosti.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaja na debelo blago za gotov denar).

	Cena od for. do for.	100 K.	131.	133.
Kava Mokka	100 K.	131.	133.	
Rio biser jako fina				
Java		122.	123.	
Santos fina		107.	109.	
srednja		103.	104.	
Guatemala				
Portorico		128.	130.	
San Jago de Cuba		134.	136.	
Ceylon plant. fina		132.	134.	
Java Malang. zelena		112.	113.	
Campinas				
Rio oprana				
fina		106.	108.	
srednja		100.	102.	
Cassia-lignea v zabojih		31.	31.50	
Kaciov cvet		420.	430.	
Ingber Bengal		21.	22.	
Papar Singapore		74.	75.	
Penang		56.	58.	
Batavia		60.	62.	
Piment Jamaika		39.	40.	
Petrolej ruski v sodih	100 K.	7.75	8.	
v zabojih		9.75	10.	
Ulje bombažno amerik.		36.	37.	
Lecca jedilno j. f. gar.		42.	43.	
dalmat. s certifikat.		44.	45.	
namizno M.S.A. j. f. gar.		53.	54.	
Aix Vierge		64.	66.	
fino		60.	62.	
Božični puljeski		8.	8.50	
dalmat. s cert.				
Smekve puljeske v sodih				
v venčih		13.	13.50	
Limoni Mesina	zaboj	4.	4.50	
Pomeranče sicilijanske		5.50	6.	
Mandiji Bari La	100 K.	92.	94.	
dalm. la. s cert.		98.	100.	
Pignoli		69.	71.	
Riz italij. najtineji		18.	19.	
srednji		18.50	17.	
Rangoon extra		15.75		
La		13.75	14.	
IIa		12.50	12.75	
Sultanine dobre vrste		34.	38.	
Suho grozdje (opasa)		18.		
Čibebe		21.	22.	
Slaniki Yarmouth La	sod	8.50	9.	
Polenovke sredne velikosti		36.		
velike		37.		
Sladkor centrifug. v vrečah certifik.	100 K.	31.75	31.	
Pašol Coka		9.		
Maadoloni		7.50		
svetlorudeči		8.75		
temnorudeči		8.50		
bohinski		9.		
kanarček		9.		
beli, veliki		7.50	8.	
zeleni, dolgi				
okrogli				
mešani, štajerski		6.50	6.75	
Maslo		92.	93.	
Seno konjsko		2.10	3.10	
volovsko		2.	3.20	
Slama		3.10	3.70	

Dunajska borisa

7. februarja.

Eootni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld 88.95
v srebru	—	—	89.10
Zlata renta	—	—	110.70
5% avstrijska renta	—	—	101.90
Delnice narodne banke	—	—	927.
Kreditne delnice	—	—	3.2.
London 10 lir sterlin	—	—	119.15
Francoški napoleondori	—	—	9.45
C. kr. cekini	—	—	5.59
Nemške marke	—	—	58.07 1/2

Neredna prebava (zabasanje) ima lahko resnejše posledice, nego mislijo večina onih, ki na njej trpe. Razne prikazni in bolečine se občuti, kakor siljenje krvi, omotice, glavobol, bitje srca, napenjanje, pomanjkanje apetita, trudnost v udih itd., ne da bi dotični vedel, od kod to pride. Ako se vporablja švicarske kroglice lekarničarja Riharda Brandt-a, katere se dobivajo po lekarnah za 70 kr., spravi se prebavo zupet v red in se takim načinom odstrani iz te izvirajoče prikazni. A zahtevati je vsakokrat etiketo z belim križem na rdečem polju in podpisom Rihard Brandt.

Zahvala.

Svim, koji su se prilikom gubitka našega nezaboravnoga jedinca

Milana

ustmeno ali pismeno naše tuge sjetili, najvrucije se ovim putem zahvaljujem.

Trst, 15. febrara 1890.

Fran Polić.

!! Za „Sokolovo“ maškerado !!

Slavnemu občinstvu naznanim, da bom pripravil za o d m o r „Sokolovega“ maskiranega plesa v svojej gostilni izvrstne jedi in pijače.

Makso Lavrenčić.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Poslano.



Kwizde fluid proti kostobolu,
staro, izkušeno domače sredstvo
proti kostobolu in revmatizmu.

Cena av. vr. gold. 1.— Pristen le z zgornjo varnostno znamko. Dobiva se po vseh lekarnah; pošilja po pošti vsak dan glavno skladišče: Kreisapothek Korneubug Dolnja Avstrija. (1)



„Narodni koledar“ za leto 1890.
prodaja se v Tiskarni Dolenc
in v „Tržaškem podp. društvu“
po 45 kr., s pošto 50 kr.

Dar sv. srcu Jezusovemu.

Katoliška občina v voleslavnej prestolnici Weimarški ni imela do sedaj svoje cerkve, ampak samo dvorano, kjer je opravljala molitve. Dvorana ta ni bila dosti velika za vse pobožne ob nedeljski službi božje. Dasi ravno nesamo imeli potrebnih sredstev, položili smo pomladni temeljni kamen novi cerkvi Jezusovega srca. Pri napravi temelja novi cerkvi smo imeli velike težave, kajti zemeljska plast bila je sestavljena iz peska in nižje doli smo naleteli na vodo. To je oviralo gradnjo in je povišalo stroške za 25.000 mark. Ukljub tem oviram smo z božjo pomočjo v poletju dozidali velik del cerkvice. Sedaj so nam pa pošla vsa denarna sredstva. Močij občine smo upotrebili do skrajnosti. Bogatin in ubožec dala sta po svojej moči. Celo duinarji poklonili so svoje darove; učenci svoje prihranjene vinarje. Več nam ni bilo moči storiti. Kako naj nadalje zidamo?! Druzih virov nemamo. Obračam se torej še enkrat do Vas, katoliški bratje, s prošnjo, da podarite vsak po en kamen našej cerkvi. Ne smem pričakovati pomoči od druge, nego od Vaše krščanske dobrodelnosti. Dajte torej, kolikor Vam ljubezen veli dati; vsaki po nagonu svojega srca, ne z nevoljo, kajti le dobrovoljnega daritelja ljubi Bog (2 Kor. 9, 7). On bode pomnožil tudi sad Vaše dobrodelnosti, kateri podaja sejalecu seme in kruh za živež. Pomagajte nam, ljubi kristijani, da dozidamo našo hišo božjo! Sladka je zavost, da smo poklonili dar v slavo božjo! Sladka je zavost, da je sam Bog postal naš dolžnik. Bog je veren plačevalec, kateri plača tudi obrasti, ne da bi ga bilo treba v to opominjati. Katoličani, pomagajte nam! Bolje je, da daste nekoliko, nego nič. Z malimi darovi dozidali bomo našo cerkvico. Vsak dar — ali po poštnem povzetju, ali v pisanih markah — nam bo dobro došel. Bog te blagoslovi, ljubi čitatelj.

Weimar, Thüringen.

5 5

K. Jüngst, župnik.

Colnine prosto

Stalne cene

Zaloga pohištva iz Dunajske tovarne
Ignacij Kron

TRST, ulica al Teatro štev. 3. bila je vnovič preskrbljena s popolnimi opravami za spalnice in jedilne sobe, lastni izdelki, v najnovejšem slogu in prodaje proti popolnem poročstvu za kakovost in po neizmerno nizkih cenah. pristoja tudi 1 pohištvo za spalnico, staro-nem. slogu iz svitile orohonine gl. 255 } bogato za odlično 1 " " baroko " " " " " 285 } narez družine 1 " " za jed. sobo. " " " " " 380 } l j a n o V zalogi se dobiva zmirom tudi mnogo prostornega pohištva, ali trdno delanega in po jako nizkej ceni. Radi pomanjkanja prostora, zaloga železnega pohištva se je izdatno skrčila in do nove razpolage, se bode prodajalo po tovarniških cenah. Ceniki se na zahtevanje pošiljajo po deželi franco in brezplačno.



Carlo Pirelli



mejnarodni agent in speditèr

Trst, Via Arsenale št. 2.

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po niskih cenah in na vse kraje. 3-8

J. PSEPHOFER'S

Apotheke zum „golden Reichsapfel“

WIEN — Singerstrasse N. 15 — WIEN.

Kričistilne, nekdanj imenovane univerzalne kroglice, zaslužijo po vsej pravici to poslednje ime, kajti obilo je boleznj, pri katerih so pokazale te kroglice svoj izvrstni učinek. Desetletja sem razširila so se te kroglice na vse strani, zapisujejo jih zdravniki in gotovo je malo družin, v katerih ne bi bilo male zaloge tega domačega pripomočka.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljice 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodeca 40 kr., prosto poštine 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčnemu kašlju itd. 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštine prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštine prosto 65 kr.

Življenska esenca (Praške kapljice) proti pokvarjenemu želodecu, slabemu prebavljenju, stekleničica 22 kr.

Angleški čudežni balzam, steklenica 50 kr., mala stekleničica 12 kr.

Fijakerski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., poštine prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešujo rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela, domače sredstvo proti ranam, ulesom itd., pasodeca 50 kr., poštine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrstno domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmacevtske specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene. 1-12

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovem ali povzetju.

Pri dopošiljavi denarja po poštnj nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju.

Pošilja blago dobro pravljeno in poštine prosto!

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

priloga se vljudno pri visoko čistiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posebri. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja. 25-7

Pošilja blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Nič več kašlja!

PRSI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spriloga mnoga naročila, sprilovala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 nvč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madroni iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri z prtem truplu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlja velja 30 nvč.

Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelej koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 nvč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti in Pontoni. 1-12

V tej lekarni govori se tudi slovenski.



Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New Jork & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 4-42

Ludwig Wielich

na Dunaju, IV Weyringergasse 17, ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staat-bahnen in Innsbruck.

Riccardo Dinelli

Via S. Lazzaro št. 15, Trst.

Zaloga alabastra vsake kvalitete in oblike.

Tovarna za gips

različnih vrst na drobno in debelo. Izdeluje kipe iz gipsa po nizkih cenah. 3-44



Osem svetinj.

Najboljše ročne harmonike

še 1., 2. in 3. vrstami tipk, orkester-harmonike z jeklinimi glasili in usnjatim mehom, lastnega izdelka, kakor tudi glasbila vseh vrst: vijoline, citre, piščalo, klarineta, trompete, lajne, orglice z okretalom, ustne harmonike, okarine, lajnice, arstone, orglice za ptice, albumi z godbu, kozarce za pivo in vino, neceserje za dame z glasbilo itd. v tvornici harmonik 18-20

Ivana N. Trimmel-a

na Dunaju, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki zastoj in poštine prosti.

Tiskarna Dolenc v Trstu

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.